

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/100/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318206098
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318206098.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Branislava Brezu v spore žalobkyne: N. Š., P. XX.XX.XXXX, Y. J. XXX, XXX XX S., zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti: žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176 zastúpeného: Advokátska kancelária GOLIÁŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.408,08 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 14.05.2019 č.k. 11Csp/26/2018-59 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výrokoch I. a III.
- II. Náhrada trov odvolacieho konania sa stranám sporu nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadostučinenie vo výške 704,04 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie 704,04 eur z a m i e t a.

III. Súd žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej výšky primeraného finančného zadostučinenia s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 3 ods. 1, § 39, § 53 ods. 1 až 3,5, § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 3 ods. 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993.

3. V odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Mal za preukázané, že žalobkyňa v právoplatne skončenom konaní sp. zn. 7Csp/142/2017 úspešne uplatnila svoje právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom tvrdila, že úverová zmluva uzatvorená so žalovaným neobsahuje výšku úrokov a iných poplatkov ako podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v súlade v tom čase platnom a účinnom zákonom o spotrebiteľských úveroch. V konaní sp. zn. 7Csp/142/2017 bolo

konštatované porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, ktoré zabezpečujú európsky štandard ochrany spotrebiteľa v prípadoch uzatvárania zmlúv o spotrebiteľskom úvere. Súdu prvej inštancie sa javilo neprímerané priznať plnú výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia, no javilo sa mu aj neprímerané priznať sumu nižšiu ako polovicu z požadovaného finančného zadosťučinenia (704,04 eur), pretože túto nepovažoval vzhľadom na konania žalovaného, ktorý sa nezdráha aj naďalej uplatňovať a prijímať plnenia, na ktoré mu nárok nevznikol, za sumu, ktorá by mohla mať výchovný a odstrašujúci účinok pre žalovaného.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a čl. 4 Základných princípov zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie priznal žalobkyni ako úspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podal odvolanie žalovaný. Uviedol, že predpokladom toho, aby súd mohol priznať primerané finančné zadosťučinenie je, že práva a povinnosti spotrebiteľa sú porušené a sám vyvíja iniciatívu ako túto skutočnosť odvrátiť a zabezpečiť si súdnym rozhodnutím ochranu. Spotrebiteľove práva a povinnosti však úverovou zmluvou uzatvorenou so žalovaným neboli žiadnym spôsobom poškodené, spotrebiteľ žiadne poškodenie práv neprezentoval. Predmetom konania vedeného pod sp. zn. 7Csp/142/2017 bolo vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom žalobkyňa v konaní namietala výlučne absenciu náležitostí v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z., čo v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako úspešné uplatnenie porušenia práv a povinností. Namietal, že žalobkyňa vo svojej žalobe neuviedla, akým spôsobom mal žalovaný práva alebo povinnosti žalobcu ako spotrebiteľa poškodiť. Obmedzil sa iba konštatovanie, že uzatvorená zmluva nemá náležitosti podľa § 4 ods. 2 ZoSÚ, čo však nemožno považovať za porušenie práv a povinností, ktoré by mali za následok poškodenie spotrebiteľa, nakoľko pre spotrebiteľa z toho vyplynula len výhoda, že poskytnutý úver je pre neho bezúročný a bez poplatkov. Žiadna škoda spotrebiteľovi nevznikla. Podľa jeho názoru, primerané finančné zadosťučinenie nemôže slúžiť neprímeranému finančnému obohacovaniu sa spotrebiteľov. V danom prípade žalobkyni žiadne, ani len potencionálne riziko ujmy nehrozilo, ale z celého zmluvného vzťahu sa snaží vyťažiť výhody a finančné prostriedky. Žalovaný preto spochybňoval dôvodnosť, zákonnosť a primeranosť priznanej výšky bezdôvodného obohatenia vzhľadom na čas uzatvorenej zmluvy množstva žalôb, ktoré žalobca na jednotlivých úverových zmluvách podáva. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

9. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.

z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

11. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.408,08 eura titulom úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v spore vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/142/2017.

12. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 7Csp/142/2017 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému uloženia povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 1.408,08 eura s príslušenstvom. Okresný súd Humenné rozsudkom zo dňa 25.11.2017, č. k. 7Csp/142/2017-32, vyhovel žalobe a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie o výške 1.408,08 eura s príslušenstvom. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 26.06.2018, č. k. 7Co/35/2018-61. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 17.07.2018 a vykonateľnosť dňa 21.07.2018.

13. Z odôvodnenia rozsudku zo dňa 25.11.2017, č. k. 7Csp/142/2017-32 je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 09.06.2004 neobsahuje žiadne dojednanie o výške úrokov a iných poplatkov ako podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov, nepochybne pri uzatváraní kontraktu so žalobkyňou nedodrжал zákonom požadované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a žalobkyňa sa z tohto titulu voči žalovanému úspešne domohla vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa má preto právo v dôsledku porušenia jej práv ustanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj osobitnými predpismi zo strany žalovaného na primerané finančné zadostučinenie.

14. Žalobkyňa bola, ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa, v konaní 7Csp/142/2016 úspešná, bezpochyby právo na zadostučinenie má, nakoľko tento, nie iný, výklad znenie zákona umožňuje. Základ nároku je daný. Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj vo vzťahu k zadostučineniu, na ktoré má mať nárok spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou právnou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

15. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadostučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

16. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu rovnajúcu sa približne polovici výšky bezdôvodného obohatenia a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa. Odvolací súd má za to, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 707,04 eura vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bola nútená chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní.

17. Vecne správne výroky o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

18. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

19. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).